

COLDCUT: SOUND MIRRORS

Po pravici povedano, začnejo prav na lahno. Hitro vam je jasno, da bo to kompleksna plošča z veliko domišljije in tono talenta. In potem spominjajo na Depeche Mode. Ravno, ko vas prime, da bi bentili nad plagiat, se začne rap. Hm. Kaj, za vraga?! Roko na srce, z vsemi gostujočimi vokali in sodelovanji med različnimi glasbeniki in zvrstmi, mešanjem stilov in dežel, je izredno težko narediti album, ki bo vseboval vse to in vam hkrati dal »Kaj, za vraga?!« občutek, ki bo mišljen pozitivno. Še vedno ne verjamate? Saksofon, poezija, (psihotična) instrumentalna glasba, brezmejno eksperimentiranje. Coldcut dokazujejo, da je njihova omejitvev nebo in da ne upoštevajo nobenih meja, nobenih pravil in da to deluje v njihovo korist. Tako so ustvarili ploščo z mnogimi gosti, ki premika mejnike, ko ne gre nikamor več in s tem ustvarjajo brezčasno glasbo.

JAMIE FOXX: UNPREDICTABLE

Da zna peti, je Jame pokazal že v filmu o Rayu Charlesu. Čeprav njegov album Unpredictable ni nujno podoben glasbi, kot jo je prepeval v vlogi mojstra Charlesa, Jamieju vsaj ni potrebno dokazovati, da zna peti. Ni se oprl na raperske skladbe, kot bi marsikdo pomislil, in prav tako to ni njegov debitantski album. Tistega je spravil pod streho pred več kot desetimi leti, ko je bil še nadobuden komedijant. In nihče ga ni vzel resno. Danes je Jamie zvezda in lahko končno izpolni svoje sanje. Seveda so tu gostje, kot so: Snoop Dogg, Kanye West in The Game pa tudi Mary J. Blige, ki mu pomaga odpeti duet »Love

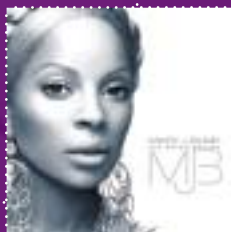

Changes«. Jamie ustvarja soul in ob vsem tem morda niti ni sam kriv, da je njegova založba album napihnila do velikanskih proporcij, še preden je sploh izšel. Morda mu morate le bolj pozorno prisluhniti.

CD NOVOSTI

MARY J. BLIGE: BREAKTHROUGH

Recite, kar hočete, Mary J. Blige ima svojo definicijo rhythm&bluesa, hip-hopa in soula. In prav vsaka od teh zvrsti ima z njenim glasom popolnoma nov pečat. Čist. Brezkompromisen. Neposreden. Breakthrough so dolgo napovedovali kot kolekcijo največjih hitov, pa se je Mary na srečo odločila za nekaj popolnoma drugačnega. Mary vas pusti z občutkom, da nobeno srce še ni tako krvavelo in trpelo, kot trpi njeno in album je v šestnajstih skladbah čustveno popolnoma nabit. In ne le to, Mary je pripravila poslastico v obliki številnih gostov. Že samo z njihovo pomočjo bi lahko prodala ogromno albumov. Brook, Jay-Z in 50 Cent so le nekateri, ki so dodali svoj glas. Medtem ko Mary prepeva o svoji karieri, o bolečini, ki jo je občutila ob smrti Aaliyah, o odgovornosti, ki jo občuti kot vzornica, o bolečini, ki jo čuti brez očeta, pa lahko prisluhnete še na novo posneti One skupine U2, kjer Bono in Mary pojeta v duetu. Fantastično.

SOUAD MASSI: HONEY SUCKLE MESH ELIL

Rojena v Alžiriji in preseljena v Pariz. Souad je ženska, ki svojo čutnost izraža skozi glasbo. Na svojem tretjem albumu gosti cel kup mladih in nadobudnih ustvarjalcev in še večji kup različnih primesi. Glasba spominja na jazz z drugačno dušo, na zgodbo, ki jo jazz pravzaprav skuša povedati, interpretirate pa si jo sami. Seveda je tu veliko afriških ritmov, tonov oranžne celine, zvokov Srednjega vzhoda. Souad vam za spremembo ponudi nekaj hitrejših skladb veselejša narave, saj se je tokrat preizkusila tudi kot skladateljica. Vendar so kot vedno tudi tokrat najmočnejše njene poetične skladbe, melanholične oaze sredi norega sveta, v katerih se lahko sprostite, najdete pomen zase v besedilih in se izgubite v njenem alžirskem hrepenenju. Idealno za dneve, ko si želite pobegniti od sveta, imeti dan zase in se samo smehljati, pa tudi če nimate vzroka za to.

ABCD ELEKTRONIKE

IZRAZ TRIP HOP JE SKOVAL BRITANSKI ČASOPIS ZA GLASBENI ŽANR, KI JE V BRISTOLU PREVLADEVAL OKROG LETA 1990 IN JE IZHAJAL IZ TEDANJE HOUSE IN HIP HOP SCENE, KI SE JE IZ ZDA PREMIKAL V EVROPO. BRITANSKI DIDŽEJI SO HIP HOPU, KI V VELIKI BRITANIJI DO TEDAJ NI DOŽIVEL KAJ POSEBNEGA RAZMAHA, PRIDODALI POČASNE TEŽKE ZVOKE, PSIHADELIČNE VZORCE, GA POMEŠALI Z ACID JAZZOM IN DOWNTEMPOM TER TAKO ODPRLI NOVO, Z DIMOM OBDANO GLASBENO DIMENZIJO. NEKATERI SO JO POIMENOVALI ELECTRO MAINSTREAM.

KAKO SE JE VSE ZAČELO

Osnovo so predstavljali vzorci s starih jazz plošč – po-semplani klavir, saksofoni, trobente in flavte, nadgradnjo pa zelo upočasnjeno »hip hopenje« vokala, ki je bil ponavadi zelo mističen/melanholičen. Vse to je bilo treba izvesti z low-fi produkcijo.

Leta 1991 izdani album »Blue lines« bristolske skupine MASSIVE ATTACK je za mnoge pomenil prelomnico. Pomembna osebnost pri razvoju trip hopa je James Lavelle (UNKLE) didžej, producent in lastnik založbe MO' WAX ter glasbeni publicist, ki je v svoji kolumni zastopal distančno držo do takrat vedno bolj naraščajočega acid jazza na domači sceni in spodbujal hip hopenje, naj vendar naredijo nekaj eksperimentalnega in naj mu pošljejo demo posnetke. Zares je dobil nekaj abstraktnih

funky downtempo čudaštev, križancev med instrumentalnim hip hopom in acid jazzom, ki jih je kasneje res izdal pri svoji založbi. Sprva si je bilo zelo težko predstavljati, da bodo ljudje zares plesali na tako počasno glasbo, a trip hop je bil tako v diskotekah kot tudi v domači dnevni sobi pravi hit.

Lavellovi založbi so se pridružile še NINJA TUNE (pri njej danes izdajajo izvajalci kot so Dj Vadim, Funki Porcini, Jaga Jazzist, Kid Koala, Mr. Scruff, Pest, Skalpel, The Cinematic Orchestra), CUP OF TEA, WALL OF SOUND in druge.

Trip hop je svoj višek dosegel v letih 1994-95, ko se je dogajal t.i. drugi bristolski val, ki je bil še bolj temačen, sanjav in atmosferičen. Trip hop je (p)ostal pomemben zaradi svojega vpliva, ki ga je imel na kasnejše oblike elektronske glasbe (brit hop, breakbeat, drum'n'bass, new age ...).

- ★ www.trip-hope.com
- ★ www.trip-hop.net
- ★ www.triphop-music.com
- ★ <http://tripofagia.sites.uol.com.br>
- ★ www.ninjatune.net

Pa si pogledjmo še druge elektronske žanre, ki se na tak ali drugačen način dotikajo trip hopa.

DOWNTempo

- ★ Boards of Canada, Dj Olive, Fila Brazilia, Amon Tobin

Gre za stil elektronske glasbe, ki je namenjen bolj poslušanju ob sedenju in druženju kot pa

plesu. Hitrost je počasnejša kot pri housu, 118 bpm, stilsko pa meji na vrste glasbe, kot so: trip hop, acid jazz, lounge in IDM. Lahko črpa tudi iz ambientalne glasbe ali duba. Za razliko od downtempa pa je UPTEMPO hitrejši, saj ima število beatov ponavadi večje od 118.

AMBIENT

Začetki ambientalne glasbe segajo v drugo četrtino prejšnjega stoletja. Z njo se je ukvarjal najprej Pierre Schaeffer, ki naj bi po nekaterih teorijah naredil prvo elektronsko glasbo, in sicer tako, da je magnetofonski trak, na katerega je snemal zvoke, razrezal in nato ponovno zlepil skupaj. Sam termin naj bi prvi skoval Brian Eno (s katerim je sodeloval tudi David Bowie) daljnega leta 1970, ko je ambientalno glasbo opisal kot glasbo, ki sama zase ne zahteva pozornosti in jo poslušalec lahko posluša aktivno ali pasivno, velikokrat pa poslušalec sploh pozabi, da posluša ambientalno glasbo, pa naj gre za jazz, elektroniko ali pa klasično glasbo. Pomemben korak je ustvaril tudi John Cage s svojo skladbo 4'33", ko je na klavirju odigral tišino in tako prisilil poslušalce, da so poslušali zgolj glasbo, ki jo je oddajal ambient. Konec devetdesetih pa se je ambientalna glasba razvila v več smeri: synth pop, IDM, trance in druge pojavnosti elektronike.

IDM

- ★ Aphex Twin, Future Sound of London, The Orb, Authechre, Squarepusher

IDM je kratica za inteligent dance music, ki se je prvič v medijih pojavila okoli leta 1992.

TRIP HOP

Gre za eksperimentalno elektronsko plesno glasbo, ki so jo nekateri poimenovali tudi intelligent techno, braindance in ki jo odlikujejo neobičajne produkcijske tehnike (Cubase, Reaktor, Logic Pro). Žanrsko jo lahko umestimo med širok spekter: house, tehno, ambient in drum'n'bass, hip hop ... Med založbe, ki izdajajo IDM, lahko štejemo Warp, Planet Mu, Merck, Tigerbeat6 in druge. Iz IDM skupnosti pa je izšla tudi ideja o izmenjavi glasbe (peer to peer music) in medsebojne komunikacije, ki se je manifestirala v programu za izmenjavo datotek Soulseek.

PRIPOROČLJIVO POSLUŠANJE

★ MASSIVE ATTACK

Najstarejši trip hop bend je nastal davnega leta 1987. Hip hop teme, zapeljive etrske melodije in seksi paberkovanje so bili elementi, s katerimi so se Massive attack vkovali v zvezde in povzročili, da nikoli ne bomo pozabili hitičev, kot so: Karmacoma, Unfinished sympathy in Teardrop. Trip hop dedki pa se tudi danes ne dajo – v pripravi je peti album, poleg tega pa konec marca izide v okviru posebne edicije dvojni cd z zgodnjimi posnetki, novitetami in raritetami, ki ga seveda priporočamo ob obveznem poslušanju albumov "Blue lines" in "Mezzanine". ★ www.massiveattack.com

★ MORCHEEBA

Fusion, funk, groove so zvrsti, ki se odlično podajo zasanjanemu nežnemu glasku otoške Sky Edwards, ki se nas je veliko spomni po

komadu Trigger hippy. Angleški trio je nastal leta 1995 in je na začetku kot predskupina spremljal Davida Byrna na turneji, danes pa ga mnogi uvrščajo med pionirje downtempa in arhitekta trip hopa. Za sabo imajo že pet milijonov prodanih plošč, veliko glasbe za soutracke in razne reklame. Lansko leto so izdali svojo peto ploščo, na kateri pa tokrat prvič ni sodelovala njihova pevka iz prvotne postave. Priporočamo njihov prvenec "Who can you trust?" iz leta 1996.

★ www.morcheeba.co.uk/band/

★ DJ SHADOW

Josh Davis aka Dj Shadow ima veliko zaslug za razvoj eksperimentalno instrumentalnega hip hop stila. Odraščal je v San Franciscu, nekje med hard rockom in predmestnim hip hopom, nato pa je postopoma v svoj beli lonec zamešal še funk, ambient, jazz in soul. Leta 1993 je izdal 17 minutno hip hop simfonijo "Entropy". Pred leti je bil Dj Shadow z že omenjenim Jamesom Lavellem del projekta UNKLE.

★ www.djshadow.com

★ DJ KRUSH

Instrumentalni hip hop japonskega kolega Dj Shadova in njegov abstraktni hip hop hvalijo vsi, ki imajo pet minut časa. Inventivna scratchanja, ambientalne teksture in manipulacije abstraktnega.

★ www.mmjp.or.jp/sus/krush

★ PORTISHEAD

Skupina si je naredila ime po mestecu iz katerega prihaja. Več kot očitni pečat benda je pevka Beth Gibbons, katere čustvena izraznost je vsekakor neverjetna. Del skupine je tudi Geoff Barrow, ki je svojo kariero začel pri Massive Attack. Priporočamo album "PNYC live", ki je posnet v živo s filharmoničnim orkestrom.

★ www.portishead.co.uk

★ RED SNAPPER

Surf punk, breakbeat in tradicionalni jazz v sodobnem kontekstu so snovi, iz katerih Angležari pletejo nogavice za temačne dneve, polne slutenj. Ravno prava hitrost in ravno pravšnje razpoloženje.

★ www.matadorrecords.com/red_snapper

★ TRICKY

Adrian Thaus aka Tricky je bil tisti, ki je pridodal nekaj fatalnega repanja svojim someščanom na albumu "Blue lines" in tisti, ki je tako temeljito očaral mladoletno vokalistko Martino Topley, da je še dandanes njegova muza in sodelavka; je tudi tisti, ki je remiksiral Bjork in sodeloval z Neneh Cherry, Cindy Lauper, Cypress Hill in Red Hot Chili Peppers.

★ <http://www.vh1.com/artists/az/tricky/artist.jhtml>

★ HOWE B

V devetdesetih zelo popularen londonski dj, ki je leta 1994 ustanovil svojo založbo, kasneje pa je delal s Trickyjem, Bjork in U2 ter sodeloval z Ryjem Cooderjem in Wimom Wendersom.

★ www.vh1.com/artists/az/howe_b_/artist.jhtml

★ MOLOKO

Roisin Murphy je večinoma prepevala sama sebi, ko je nekega večera na kletni zabavi pristopila do Marka Brydona, eminentnega angleškega producenta ter izgovorila stavek "Ti je všeč moj prijeti pulover?", s katerim se je začela zgodovina otoškega dvojca (baje pa je Roisin pred nekaj časa isto vprašanje že zastavila drugemu gospodiču). Funkadelična otroškost in igrivost, pomešana s housom, acid jazzom in poceni klaviaturami.

★ www.moloko.co.uk

★ DJ FOOD

Petnajst let za mešalnim pultom je pustilo odlične sledove v kopici vzorcev in zank, ki jih gospod kuhar brez vsakega pomisleka lahko vedno postreže za predjed na plesnih podjih na katerem koli koncu sveta – in zmaga! Malce je nor; ko hodi po svetu, ga posluša in nabira vzorce. Funky jazz in hip hop najprej zmelje – z vsem, kar mu je ta hip pri roki: psihadelijo iz šestdesetih, vojaškimi orkestri in hecnimi napevi iz soundtrackov. Vse to malce prekuha, doda še malo etno vzorcev in na koncu še ščepec tribalne ambientale z d'n'b-jem, da množico pahne v takojšnje trans. Šef kuhinje priporoča "Now listen"! Dober tek!

★ www.djfood.org